

buse-aykut-tam metin

By Aykut Haldan

İÇERİSİNDE HAYVAN İMGELERİ BULUNAN ALMAN ATASÖZLERİ VE DEYİMLERİN TÜRKÇE KARŞILIKLARINDAKİ KÜLTÜREL ÖGELER ÜZERİNE BİR İNCELEME

Aykut Haldan¹ Buse DEMİREL²

ÖZ: Kültür bir milletin kimliğini, öz benliğini içinde barındıran öğelerin bütünüdür. Milletlerin yaşayışları, değerleri hakkında bireylere ve uluslara bilgi sağlamaktadır. Kültür temel olarak iki boyutla ele alınmaktadır. Bu iki boyut maddi kültür ve manevi kültür olarak adlandırılmaktadır. Bir millet ancak maddi ve manevi öğelerin birleşimiyle kendi kimliğini oluşturmaktadır. Maddi ve manevi boyutun her biri de kendi içerisinde pek çok öğeden meydana gelmektedir. Kültürün manevi öğelerinden biri olan “dil” kültürün oluşmasında ve aktarılmasında şüphesiz en önemli araç olarak görülmektedir. Dil ve kültür daima etkileşim halindedir. Bu bağlamda dilin içerisinde yer alan sözcükler milletin kültürünü yansıtan yapılar olarak değerlendirilmektedir. Milletin kültürünü yansıtan sözcüklerin kalıplaşması ile atasözleri ve deyimler oluşmuştur. Deyimler ve atasözleri her ulusun yaşanmışlığına, tarihine göre zaman içerisinde ortaya çıkmışlardır. Atasözleri atalarımızın uzun gözlemler, deneyimler ve yaşantılar sonucu söylediği sözler olduğundan dolayı genellikle öğütte bulunmaktadırlar. Deyimler ise kalıplaşmış söz öbekleridir ve gerçek anlamdan çok mecaz anlam taşımaktadırlar. Bu çalışmanın amacı içerisinde at/köpek imgesi barındıran Almanca atasözlerini ve deyimleri derlemek, derlenen atasözleri ve deyimlerin Almanca/Türkçe anlamlarını vermek ve Türkçede aynı ya da anlamsal olarak eşdeğer deyim/atasözü bulunup bulunmadığını ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda kültür nedir, atasözü ve deyim nedir, içerisinde at ve köpek imgesi geçen Almanca atasözü ve deyimler nelerdir konuları ile ilgili alan yazın taraması yapılmıştır. Çalışmanın örneklemini içerisinde at ve köpek geçen Almanca atasözleri ve deyimler oluşturmaktadır. Bu örneklem köpeklerin ve atların tarihten günümüze dek insanlara büyük bir dost olması ve her ikisinin de insanlara sadık olması nedeniyle seçilmiştir. Çalışmanın sonucunda incelenen Almanca/Türkçe atasözleri ve deyimler bağlamında olayların ve kavramların kültürler göre değiştiği ifade edilmektedir.

Anahtar Sözcükler: atasözü, deyim, kültür, dil, eşdeğerlilik

1. GİRİŞ

Bir milletin kültürünü yansıtan maddi ve manevi pek çok unsur mevcuttur. Bu unsurlardan biri de dildir. Dil toplumun anlaşmasını ve bireylerin düşüncelerini ifade ederek iletişime geçmesini sağlayan bir araçtır. İletişim kurmanın yanı sıra dil toplumun kültürü hakkında da pek çok bilgiyi içerisinde barındıran bir sistemdir. Dilin içerisindeki sözcükler ve söz öbekleri, o dilin konuşulduğu millet hakkında epey bilgi taşımaktadır. Bu bilgilere atasözleri ve deyimler aracılığıyla ulaşmak mümkündür. Deyimler ve atasözleri durumlar karşısında sarf edilecek onca sözcüğü ve cümleyi tek bir cümleyle anlatabilen dilsel kalıplardır. Bir dilin dilsel zenginliği olarak görülebilecek bu kalıplardan atasözü; atalarımızın deneyim, tecrübe ve

¹ 18

² Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans programı öğrencisi, e-posta: busedemirel@trakya.edu.tr ORCID-ID: <https://orcid.org/0000-0002-0155-3075>

yaşanmışlıklarından çıkardığı dersleri ortaya koyan cümlelerdir. Türk Dil Kurumunun güncel sözlüğünde yer alan tanımlamasıyla atasözü “Uzun deneme ve gözlemlere dayanılarak söylenmiş ve halka mal olmuş, öğüt verici nitelikte söz, deme, mesel, sav, darbimeseldir.” Deyim ise sözlükte “genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, kendine özgü bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbeği, tabir” şeklinde ifade edilmiştir. (TDK)³ “Deyimler; nasıl oluştuğu çoğu zaman unutulmuş, bazen çıkış noktasından çok farklı konularda ve manalarda kullanılan söz öbekleridir. Deyimlerin oluşmasında; günlük yaşantıların, mesleklerin, fıkraların ve halk inançlarının önemli bir etkisi vardır. Bütün milletlerde olduğu gibi Türk ve Alman milletlerinin deyimlerinde de bu kültür dokuları yerini almıştır” (Koçak ve Yeşil, 2016: 180).

Bu çalışmanın amacı içerisinde at/köpek kelimesi barındıran Almanca atasözlerini ve deyimleri derlemek, derlenen atasözleri ve deyimlerin Almanca/Türkçe anlamlarını vermek ve Türkçede aynı ya da anlamsal olarak eşdeğer deyim/atasözü bulunup bulunmadığını ortaya koymaktır.

Çalışmada içerisinde at/köpek geçen Almanca deyim ve atasözleri derlenmiş ve listelenmiştir. Listelenen atasözü ve deyimler için iki tablo oluşturulmuştur. Oluşturulan ilk tablonun birinci sütununda deyimlerin numaralandırılması, ikinci sütununda derlenen Almanca atasözleri ve deyimler, üçüncü sütununda bu deyim ve atasözlerinin Almanca açıklamaları, dördüncü sütununda bu deyim ve atasözlerinin Türkçe açıklamaları, beşinci sütununda “Türkçe karşılığı da hayvan isimleriyle ya da birebir olan deyim/ atasözü” yer almaktadır. Oluşturulan ikinci tabloda ise birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sütun ilk tabloyla aynıyken beşinci sütununda “Türkçe karşılığı olmayan ya da farklı olan deyim ya da atasözü” yer almaktadır (Ömür, 2012).

2. SON YÜZYILDA KÜLTÜR

⁷ Kültür bir milletin maddi ve manevi değerler bütünü olan, yaşayan bir varlıktır. Kültürün maddi ve manevi boyutları birbiri etkilemekte ve birbirinden etkilenmektedir. Kültür kavramı Türk Dil Kurumu tarafından şu şekilde tanımlanmaktadır: “Tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü, hars, ekin”⁴.

² Göçer’e göre ise kültürün tanımı ve kapsamı şu şekildedir: “Kültür, bir milletin asırlar boyunca oluşturduğu yaşam tarzlarının kodlarını içine alan hafıza gibidir. Kültür, milletin yüzyıllar boyunca ilgi, algı, tutum ve davranışlarla tezahür eden yaşam biçimi, maddi ve manevi değerler toplamı olup nesilden nesile bir miras olarak aktarılagelmiştir. Tarihi, sanatı, edebiyatı, düşünleri, bayramları, şiirleri, şarkıları, türküler... ait olduğu milletin dilinden, gelenek ve göreneklerinden izler taşır. Bütün bunlar o yaşam tarzının göstergesi olarak kültürün birer unsuru olarak düşünülebilir. Ağtılarla, ninnilerle, türkülerle... Biz ‘biz’ oluyoruz. Kültür, bir milletin asırlar boyu yaşanmışlıklarının damıtılmış bir özetidir. (2012: 50)

Kültür bir milletin kimliğidir. İçerisinde ait olduğu topluluğun parmak izlerini taşımaktadır ve kültürü oluşturan pek çok öge mevcuttur.

³ <https://sozluk.gov.tr/>

⁴ <https://sozluk.gov.tr/>

2.1. KÜLTÜR ÖGELERİ

Kültür içerisinde bir millete ait olan maddi ve manevi öğeleri barındırır. Bu bağlamda kültür öğeleri maddi ve manevi olmak üzere ikiye ayrılabilir. Fakat bu ayrılma maddi ve manevi unsurların birbirinden etkilenmediği anlamına gelmemektedir. Kültürün maddi ve manevi boyutları birbirinden bağımsız değildir, birbirinden etkilenmektedir.

Yeme-içme, yaşam biçimi, insanların ortaya çıkardığı ⁵ünler (örneğin, binalar), kıyafetler kültürün maddi boyutunu oluşturan unsurlardır. “Maddi kültür, insan çalışmasının gerçekleştirdiği, ürettiği tüm nesneleri, bütünüyle uygulayım bilimi, araç ve gereçleri anlatır.” (Ozankaya, 1991: 218)

Dinsel, siyasi, felsefi inanç⁶lar, dil, davranışlar, değerler ve örf-adetler ise kültürün manevi boyutunu oluşturmaktadır. “Olağan gelişimini (yani kendi iç dinamiği ile değişim ve gelişimini) engellemesiz sürdürebilen toplumlarda manevi kültür, biraz gecikmeyle de olsa, maddi kültürle uyum içine girer; onu destekleyici, onunla uyumlu yeni biçimler alır”. (Ozankaya, 1991: 219)

2.2 DİL-KÜLTÜR İLİŞKİSİ

Manevi kültür öğelerinden biri olan dil şüphesiz ki kültürü etkileyen ve aynı zamanda kültürden etkilenen en önemli öğedir. Dil ve kültür arasındaki dinamik oldukça güçlüdür. Bir milletin kültürünün gösterdiği değişim ya da gelişimler o milletin diline de yansımaktadır. Aynı şekilde dilde olan bir değişim de kültürde yer edinmektedir.

⁸“Dil ile kültür ilişkisi, içerik ve biçimce son derece zengin bir iç içe örülmedir. Dilin güçlü ve yaygın etkisi kültürün her unsurunda kendisini gösterir. Ayrıca, kültürün belirgin damgasını taşımayan hiçbir dilsel kuruluşa ve hiçbir sözcüğe rastlanmaz.” (Uygur, 1996; akt. Yazıcıoğlu, 2005)

Kültürün belirgin izlerini taşıyan sözcüklerin başında deyimler ve atasözleri gelmektedir. Deyimler ve atasözleri bir milletin asırlar boyunca edindikleri tecrübe ve deneyimler sonucunda o milletin yaşayışına dair bilgiler veren, kültürü yansıtan en önemli dilsel yapılardır. Bu bağlamda kültür ve dil ilişkisinin çok derin ve önemli olduğu ortaya çıkmaktadır.

3. ATASÖZÜ VE DEYİM

Atasözleri ve deyimler bir milletin dilindeki zenginlikleri ortaya koyan söz öbekleridir. “Atasözleri zamanla çok defa gerçek anlamları yerine mecazlı bir mâna kazanarak sözlü gelenek içinde nesilden nesile aktarılan ve halk hâfızasında yaşayan, halka mal olmuş, kalıplaşmış ifadelerdir. Bu sözlere Almanca’da Sprichwort, Arapça’da mesel, Farsça’da pend, Fransızca’da proverbe, İngilizce’de proverb, İslav dillerinde posloviçe denilmektedir.”⁵

Atasözleri ataların gelecek nesiller için verdiği öğütlerin ve tavsiyelerin taşıyıcısı olan cümlelerdir. Bu tavsiyelerin hangi durumda ve hangi şartlarda verilmiş olduğu net olarak bilinmemektedir. Atasözleri her ulusun kendi benliğini yansıtmaktadır. Her ulusa özgü değerleri, kültürü, hayal gücünü içinde barındırmaktadır. (Aksoy, 1993) Bundan dolayı da aynı durumlar karşısında farklı uluslarının söylediği sözlerin farklı olması çok normal bir durumdur.

⁵ <https://islamansiklopedisi.org.tr/atasozu>

Atasözlerinin dilsel yapısına bakıldığında ise genellikle kafiyeli olduğu görülmektedir. Kafiyeli olması sebebiyle akılda kalıcılıkları yüksektir.

P³ çok farklı tanımlaması mevcut olan deyim ise Türk Dil Kurumunun tanımına göre: “Genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, kendine özgü bir anlam¹¹ taşıyan kalıplaşmış söz öbeği, tabir” şeklindedir. İlhan’ın (2007) ifadeleriyle ise deyim “Genellikle birden fazla kelimenin bir araya gelmesi ve bunlardan bir veya birkaçının gerçek anlamları dışında kullanılmasıyla meydana gelen söz birlikleri olan deyimler de kalıplaşmış, kısa ve özlü anlatım araçlarıdır. At¹¹zleri gibi yargı bildirmezler, ancak bunların bir kısmı cümle şeklinde bulunabilirler. Anlatımı güçlendirmek ve daha etkili bir anlatım sağlamak için ortak kültürün ürünü olarak ortaya konulmuşlardır.”

3. BETİMLEME VE BULGULAR

Almanca da at/köpek hakkında yapılmış deyimler ve atasözleri iki tablo halinde derlenmiştir. Tablolar beş sütundan oluşmaktadır. Her iki tabloda da birinci sütunda deyimlerin numaralandırılması, ikinci sütunda derlenen Almanca atasözleri ve deyimler, üçüncü sütunda bu deyim ve atasözlerinin Almanca açıklamaları, dördüncü sütunda bu deyim ve atasözlerinin Türkçe açıklamaları yer almaktadır. 1. tablonun beşinci sütununda Türkçe karşılığı hayvan isimleriyle ya da birebir olan deyim/ atasözü yer alırken 2. tablonun beşinci sütununda Türkçe karşılığı olmayan ya da farklı olan deyim ya da atasözü belirtilmiştir.

4.1. TABLO 1

Numaralandırma	Almanca atasözleri ve deyimler	Deyim ve atasözlerinin Almanca açıklamaları	Deyim ve atasözlerinin Türkçe açıklamaları	Türkçe karşılığı hayvan isimleriyle ya da birebir olan deyim/ atasözü
1	Da bellt kein Hund und kräht kein ⁶ ahn.	Das ist Einöde / Wüste	Burası çorak / çöl	Kuş uçmaz kervan geçmez.
2	Sie sind wie Hund und Katze.	Sie können sich nicht ausstehen. Sie sind miteinander. verfeindet. Sie können sich nicht leiden.	Birbirlerine dayanamaz, düşman olmak.	Kedi köpek gibi.
3	¹⁴ Die Hunde bellen und die Karawane zieht weiter.	¹ Sagt man, wenn unbeirrt / unbeachtet aller Kritik die Ziele weiterverfolgt werden	Yılmadan, söylenenlere aldırmandan hedeflere ulaşmaya çalışmak.	İt ürür kervan yürür.
4	Hunde, die (viel) bellen, beissen nicht.	Eine Person, die versucht, die andere Person durch Schreien und Rufen zu erschrecken, greift nicht mit Taten an.	Karşısındakini bağırıp çağırmakla korkutmaya çalışan kimse eylemli bir	Havlayan köpek ısırmaz.

			saldırıda bulunmaz.	
5	Man behandelt ihn wie einen Hund.	Die Person wird schlecht behandelt.	Kişiye kötü davranılmaktadır.	Köpek gibi.
6	Aufs 1. richtige Pferd setzen.	eine richtige Entscheidung treffen; sich an die richtige Person halten; das richtige Mittel wählen	Doğru bir karar vermek; doğru kişiye bağlı kalmak doğru çareyi seçmek.	Doğru ata oynamak
28 7	Einem geschenkten Gaul, schaut man nicht ins Maul.	Ein Geschenk sollte man nicht bemängeln oder kritisieren, sondern dankbar annehmen	Bir hediye eleştirilmeden, sadece minnetle kabul edilmelidir.	Beleş atın dişine bakılmaz.
8	Es kommt niemand gern vom Pferd auf den Esel.	Schlechter als vorher sein	Eskisinden daha kötü durumda olmak.	Attan inip eşeğe binmek.
9	Wie ein Pferd arbeiten	Schwer/hart arbeiten	Çok çalışmak.	İt gibi çalışmak

4.2. TABLO 2

Numaralandırma	Almanca atasözleri ve deyimler	Deyim ve atasözlerinin Almanca açıklamaları	Deyim ve atasözlerinin Türkçe açıklamaları	Türkçe karşılığı olmayan ya da farklı olan deyim ya da atasözü
1	23 1-Damit lockt man keinen Hund hinter dem Ofen hervor.	Das ist langweilig / völlig uninteressant. Damit kann man bei niemandem Interesse wecken. (Umgangssprache)	Kimsenin ilgisini çekmez.	×
2	25 Man steht da wie ein geprügelter Hund / ein begossener Pudel / wie ein Hund mit eingezogenem Schwanz.	Die Person schämt sich / ist sehr kleinlaut.	Kişi utanır/ süklüm püklüm olur.	×
3	Er ist mit allen Hunden gehetzt.	Die Person ist gewieft, raffiniert, durchtrieben, ausgebufft.	Kurnaz bir kişi.	×
4	Man muss den Hund zum Jagen tragen.	Man muss die betreffende Person antreiben.	Söz konusu kişinin zorlanması gerekmektedir.	Gülü seven dikenine katlanır

5	6 Bei dem Wetter jagt man keinen Hund vor die Tür. 21	Das Wetter ist so schlecht, dass niemand das Haus verlassen möchte.	Hava çok kötü olduğu için kimse evden çıkmak istememektedir.	×
6	Viele Hunde sind des Hasen Tod.	Wenige können nicht vielen widerstehen. Der Zusammenhalt führt bei schwierigen Aufgaben zum Erfolg.	Az olan çok olana direnemez. Uyum, zor görevlerde başarıya yol açar.	×
7	Dem kleinsten Hund gibt man die meisten 6 ügel.	Der Schwächste bekommt das Schlechteste.	En zayıf olan, en kötüsünü alır.	×
8	Da wird der Hund in der Pfanne verrückt. 20	Das ist ja nicht zu fassen!	İnanamıyorum! (Şaşkınlık / şaşkınlık ifadesi) (konuşma dili)	×
9	Von dem nimmt kein Hund ein Stück Brot.	Diese Person wird von allen gemieden und verachtet.	Kişi herkes tarafından dışlanır ve hor görülür.	×
10	Das ist ja zum jungen 19 kriegen!	Das ist zum Verzweifeln	Bu çaresiz/ümitsiz.	Ümitsizliğe düşmek
11	Mit den großen Hunden pissen wollen, aber das Bein nicht heben können.	Jemand, der krampfhaft versucht, zu höheren Schichten dazuzugehören, ohne die Voraussetzungen dafür zu haben.	Önkoşullara sahip olmadan umutsuzca üst sınıflara ait olmaya çalışan biri.	×
12	Er hat Schulden, wie ein Hund Flöhe	Er hat unübersehbar viele Schulden.	Çok fazla borcu olmak.	×
13	Etwas vor die Hunde werfen. 1	Etwas vergeuden / 4 was verschwenden. Jemandem etwas geben, was eigentlich viel zu gut für ihn ist.	Bir şeyi boşa harcamak. Birine aslında onlar için fazla iyi olan bir şey vermek.	×
14	Wer mit den Hunden schläft, steht mit den Flöhen auf. Wer mit den Hunden schläft, braucht sich nicht zu wundern, wenn er am nächsten Tag mit den 31 hen aufwacht.	Wer sich in Gefahr begibt, muss damit rechnen, Schaden davon zu tragen.	Kendini tehlikeye atan veya risk alan herkes, bunun arkasında hasar/iz bırakacağını beklemelidir.	Körle yatan şaşı kalkar
15	Wenn du einen Hund hältst, belle nicht selber. 22	Wenn du jemanden für etwas engagierst, dann laß es ihn auch tun.	Birini bir şey için işe alınıyorsa işi onun yapması için izin verilmelidir.	×
16	Das ist des Pudels Kern!	Das ist die eigentliche Ursache. Das ist der 14 hkt!	Gerçek sebep budur. Önemli olan bu!	×
17	Da beißt sich der Hund in den Schwanz.	Das ist paradox. Das ist ein gegenseitiger Widerspruch. Das ist ein Teufelskreis. Da	Bu bir paradokstur. Bu karşılıklı bir çelişkidir.	Kısır döngü

		kommt man an, wo man 27 fangen hat.	Başladığınız yere ulaşırsınız.	
18	Das ist ja ein dicker Hund!	Das ist ein starkes Stück! Das ist ein Skandal! Das ist eine Unverschämtheit.	Bu güçlü bir parça! Bu bir skandal! Bu çok çirkin.	×
19	30 Er ist bekannt wie ein bunter Hund.	Er ist stadtbekannt. (Umgangssprache)	Tüm şehirde tanınmak.	Ün salmak
20	Da wedelt / wackelt der Schwanz mit dem Hund.	Das ist eine verkehrte Welt. Die Verhältnisse sind umgekehrt / vertauscht. Der Kleinere beherrscht den Großen.	Bu yanlış bir dünya. İlişkiler tersine çevrilir. Küçük olan büyük olana hükmeder.	×
21	Ich war damals noch ein junger Hund.	Die Person war damals noch jung und unerfahren.	Kişi o zamanlar hala genç ve deneyimsizdi.	Acemilik çekmek
22	Da liegt der Hunde begraben.	Dies ist der Kern der Sache, die Ursache, der entscheidende Punkt.	Meselenin özü, sebebi budur.	×
23	Man ist auf den Hund gekommen.	Die Person ist in schlechte Verhältnisse gekommen, ist verarmt, ist wirtschaftlich ruiniert.	Kişi kötü duruma düşmüş, yoksullaşmış, ekonomik olarak mahvolmuş.	×
24	Das ist dort, wo Hunde mit dem Schwanz bellen.	Das ist ein entlegener / rückständiger Ort.	Bu uzak / geri bir yerdir.	Uzak düşmek
25	„Da bringen mich keine zehn Pferde zu.“ ⁶	Dahin werde ich keinesfalls gehen! Das werde ich keinesfalls tun!	Hiçbir koşulda oraya gitmeyeceğim! Bunu hiçbir koşulda yapmayacağım!	Beni oraya top arabası bile götüremez (sokak dili)
26	Eine wahre Pferdenatur haben.“	Eistungsfähig / widerstandsfähig sein	Güçlü dayanıklı olmak.	×
27	Auf Schusters Rappen	Zu Fuß und in den eigenen Schuhen 1	Yürüyerek ve kendi ayakkabılarınızla	×
28	Ein gutes Pferd springt nicht höher, als es muss.	Am besten ist es, wenn man ein gegebenes Ziel nur mit dem gerade dafür benötigten Aufwand erreicht	Belirli bir hedefe ancak o andaki gereken çabayla ulaşılabilmesi en iyisidir.	Azı karar çoğu zarar
29	Jemand, mit dem man Pferde stehlen kann.	Jemand, der verlässlich / vertrauenswürdig / zuverlässig ist; jemand, mit dem man a uch einmal etwas	Güvenilir biri; arada bir sıra dışı bir şeyler yapabileceğiniz biri; zor / hassas /	Aralarından su sızmamak

⁶ <https://www.redensarten-index.de/suche.php>

		13 Außergewöhnliches machen kann; jemand, mit dem man a uch ein schwieriges / heikles / verrücktes Vorhaben durchführen kann; ein guter Freund	çılgın bir projeyi birlikte yürütecek biri; iyi arkadaş	
30	Jemandem etwas vom Pferd erzählen.	29 umpe (jemandem) Unsinn erzählen ; (jemandem) nicht die Wahrheit sagen ; lügen	Birine saçma şeyler söylemek, (birine) doğruyu söylememek.	Yalan atmak
31	Ross und Reiter beim Namen nennen ⁷	die Namen von Personen öffentlich nennen; offen aussprechen, wer gemeint ist, über den man Andeutungen macht	Kişilerin isimlerini alenen zikretmek.	×
32	Aus dem Stegreif	Unvorbereitet ; spontan	Beklenmedik, spontane.	×
33	„Immer sachte mit den jungen Pferden.	Nichts überstürzen ! Keine Hektik! Bitte vorsichtig sein!	Acele etme! Telaş yok! Lütfen dikkatli ol!	Acele işe şeytan karışır.
34	Die Sache hat einen Pferdefuß	Ein Nachteil; eine Unannehmlichkeit; ein Haken	Bir dezavantaj; bir rahatsızlık.	Bu işte bir bit yeniği var. (sokak dili) ⁸
35	Man kann heulen wie ein Schlosshund.	Die Person muss ohne Unterlass weinen und kann nicht aufhören.	Kişi durmadan ağlamak zorundadır ve duramaz.	×

5.SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Bu çalışmada içerisinde at ve köpek imgeleri bulunan toplam 44 tane Alman atasözü ve deyim incelenmiştir. İncelemede aşağıda belirtilmiş olan sonuçlara ulaşılmıştır:

Türk milleti için at yüzyıllar önce savaşlarda yer alan, etinden ve kanından faydalanılan bir hayvandır. Almanlar ve Türklerin atla ilgili edindikleri tecrübeler birbirinden farklı olduğu için bu fark deyim ve atasözlerine de yansımıştır. Her iki milletin bir diğer sadık dostu olarak gördüğü köpek de deyim ve atasözlerinde sıklıkla yer almaktadır. Yapılan incelemeye göre Alman kültüründeki deyimlerde ve atasözlerinde köpeklerin daha olumlu anlamda kullanıldığı

⁷ <https://www.pferdchen.org/>

⁸ <https://tr.pons.com>

görülmektedir. Türk kültüründe ise günlük yaşamda köpek kelimesi olumsuz, kaba ve kısmen hakaret anlamında kullanılmaktadır. Milletlerin yaşamları, tecrübeleri doğrultusunda kültürün bir parçası olarak ortaya çıkan deyim ve atasözlerinin farklılık göstermesi o kültürün olaylara ve durumlara yüklediği anlamlarla ilgilidir ve söylemleri de bu doğrultuda olacağı için deyim ve atasözlerinde farklılıklar bulunmaktadır. Bu çalışmada elde edilen sonuca göre Almanca atasözleri ve deyimlerde yer alan at ve köpek imgelerinin Türkçe karşılıklarında bazılarının birebir aynı olduğu, bazılarının karşılıklarının farklı imgelerle ifade edildiği ve bazılarının ise anlamsal olarak karşılıklarının bir deyim ve atasözü şeklinde yer almadığı saptanmıştır.

24

6. KAYNAKÇA

Aksoy, Ö. A. (1993) Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü. Inkılap Yayınevi. 10.06.2021 tarihinde çevrimiçi olarak erişim sağlanmıştır.

16

Göçer, A. (2012). Dil-Kültür İlişkisi ve Etkileşimi Üzerine. *Türk Dili*, 50-57.

17

İlhan, N. (2007). Atasözleri ve Deyimlerimizde Beden Kelimeleri ve Kavram Alanları. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*. 671, 761-769.

12

Koçak, M. ve Yeşil, Y. (2016). Deyimler Bağlamında Türk ve Alman Aile Hayatı. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Dergisi*. 5, 179-188. 08.06.2021 tarihinde Dergipark veri tabanından erişim sağlanmıştır.

26

Ozankaya, Ö. (1991). Ulusal Toplumun ve Ulusal Kültürün Kurucu Öğeleri. *Atatürk Yolu Dergisi*, 3 (10). 12.06.2021 tarihinde Dergipark veri tabanından erişim sağlanmıştır.

15

Ömür, F. (2012). Almancada ve Türkçede Hayvan Adlarıyla Yapılmış Deyimlerin Anlam Bakımından Eşdeğerliliği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 81-113.

7

Yazoğlu, R. (2005). Dil-Kültür İlişkisi. *Muhafazakar Düşünce Dergisi*, 2 (5), 123-143.

Çevrimiçi Kaynaklar

<https://sozluk.gov.tr/> 15.06.2021 tarihinde erişim sağlanmıştır.

<https://www.redensarten-index.de/suche.php> 20.06.2021 tarihinde erişim sağlanmıştır.

<https://www.pferdchen.org/> 20.06.2021 tarihinde erişim sağlanmıştır.

<https://islamansiklopedisi.org.tr/atasozu> 05.07.2021 tarihinde erişim sağlanmıştır.

<https://tr.pons.com> 12.07.2021 tarihinde erişim sağlanmıştır.

buse-aykut-tam metin

ORIGINALITY REPORT

25%

SIMILARITY INDEX

PRIMARY SOURCES

1	www.redensarten-index.de Internet	94 words — 3%
2	www.nedir.org Internet	83 words — 3%
3	acikerisim.pau.edu.tr:8080 Internet	50 words — 2%
4	islamansiklopedisi.org.tr Internet	47 words — 2%
5	vs1.doczz.fr Internet	45 words — 1%
6	www.colliespass.de Internet	41 words — 1%
7	dergipark.org.tr Internet	40 words — 1%
8	isamveri.org Internet	36 words — 1%
9	www.turkbilig.com Internet	36 words — 1%
10	issuu.com Internet	

33 words — 1%

11 ar.scribd.com
Internet

31 words — 1%

12 avesis.gazi.edu.tr
Internet

18 words — 1%

13 www.ruvik.co.il
Internet

18 words — 1%

14 dokumen.pub
Internet

16 words — 1%

15 app.trdizin.gov.tr
Internet

15 words — < 1%

16 ratingacademy.com.tr
Internet

13 words — < 1%

17 turuz.com
Internet

13 words — < 1%

18 vs1.doczz.it
Internet

13 words — < 1%

19 www.etymologie.info
Internet

12 words — < 1%

20 forum.kornet.ru
Internet

11 words — < 1%

21 w210.ub.uni-tuebingen.de
Internet

11 words — < 1%

22 www.icitlatina.net

11 words — < 1%

23 es.scribd.com
Internet

10 words — < 1%

24 www.acarindex.com
Internet

10 words — < 1%

25 www.kapege.de
Internet

10 words — < 1%

26 docs.neu.edu.tr
Internet

9 words — < 1%

27 doku.pub
Internet

9 words — < 1%

28 www.deutsch-online.com
Internet

9 words — < 1%

29 www.souriyati.com
Internet

9 words — < 1%

30 www.24styles.eu
Internet

8 words — < 1%

31 www.phrasen.com
Internet

8 words — < 1%

EXCLUDE QUOTES OFF

EXCLUDE MATCHES OFF

EXCLUDE BIBLIOGRAPHY OFF